

Nadřazená Evropa

I po 12 letech jednají staří členové EU s novými zeměmi arogantně a ignorantsky, říká bývalý eurokomisař Günter Verheugen.

ROZHOVOR
str. 12-13

Rekordní kina

Tuzemská kina loni utržila přes 1,8 miliardy korun, nejvíce v historii. Návštěvnost byla nejvyšší od roku 1993.

BYZNYS
str. 6

➔ CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč ➔ CZK/USD • 25,516/+0,198 Kč ➔ PX • 937,52/+0,37% ➔ EURO STOXX 50 • 3321,17/+0,14% ➔ ZLATO • 1175,85 \$/-0,08%

KOMENTÁŘ: DESET LET NA ŠPAGÁTĚ ZNAČKY APPLE / str. 14

Krátce

Obrana se spletla, za pandury si připlatí

Rok a půl trvalo ministerstvu obrany přiznat, že se při výpočtu ceny 20 transportérů Pandur pro spojaře a velitele spletlo. Na obrněnce mělo původně vyčleněno 1,27 miliardy korun. Za tak nízkou cenu je však nebylo možné vyrobit. Reálná suma činí 2,07 miliardy. **str. 2**

Americké přístavy závodí v rozšiřování

New York, Charleston, Miami a další města se přetahují, kdo dřív upraví přístav pro potřeby obřích lodí, které nyní mohou proplouvat rozšířeným Panamským průplavem. Vítěz ovládne námořní obchod s USA. **str. 8**

České firmy opouštějí varšavskou burzu

Slábnoucí popularita varšavské burzy vyhání české společnosti. Za poslední měsíc ohlásily odchod dvě z pěti tuzemských firem, jejichž akcie se v Polsku obchodují. Důvodem jsou malé transakce a vysoké náklady na setrvání na burze. **str. 9**

twitter.com/e15news

NASA:

Vše nejlepší k 75. narozeninám, Stephen Hawkingu. Změnil jsi naše chápání vesmíru.

Miliardový návrat developera Janků

Foto: E15/Michael Tomeš

Na pěti hektarech mezi Vltavou a holešovickým nádražím vyroste nový **bytový a kancelářský komplex**. Za projektem, který počítá mimo jiné s kotvištěm lodí a zastávkou pro **říční tramvaj**, stojí realitní byznysmen **Milan Janků**. **PRAHA / str. 4**

9 771803 454307 1 7 2 7 1

Zápisník
Jany Havligerové

Ambice sem, ambice tam

Podle ministra financí Andreje Babiše „fakt dává smysl řídit rozpočet jako firmu“, dokazuje to přebytek státních financí za loňský rok. Přesto, jak říká, to mnozí zpochybňují. Tak určitě. Teď je ještě potřeba přepsat učebnice ekonomie.

Lidovecký ministr zemědělství Marian Jurečka nebude kandidovat na předsedu KDU-ČSL. Rozhodl se, že nebude nikdy ten, kdo bude mít ambici stranu štěpit. A také mu k ambici bojovat o post předsedy chybí základní motivace. Nemůže totiž říci, že Bělobrádek (současný předseda) vede lidovce špatně. Zapeklitá situace.

To tedy šéf lidoveckých poslanců Jiří Mihola ambici má. Chce, aby se obchody zavíraly nejen o šesti svátcích, ale o všech třinácti státem uznaných. Je mu ale jasné, že teď nemá šanci uspět, hodlá to opět zkusit po volbách. Tak si to pamatujte!

Čeští politici se vůbec chytají, čeho mohou. Velký ohlas vzbudil leták Lidlu s černošským modelem, respektive facebooková diskuze, která po jeho distribuci vypukla. „Česko si našlo svou naprosto zásadní aféru. Ključina tmavé pleti na letácích Lidlu! Ufff! Jsem pohoršen! Navrhuji bojkotovat černý čaj, černou kávu a pro jistotu i uherský salám a povlečení z damašku,“ napsal například jihočeský hejtman, socialista Jiří Zimola. Tak zásadní aféře prostě nelze odolat.

Protagonisté dne

Milan JANKŮ

SPOLUJAJITEL FIRMY GEONE

Developerská společnost má velké plány s nejsevernější částí Holešovic. Prostor mezi nádražím a Vltavou se promění v novou čtvrť.

str. 4

Aleš TRŠKA

SPOLUJAJITEL CINEMARTU

Filmový distributor s podílem 35 až 40 procent na tuzemském trhu dodal loni do kin šest z deseti nejvýdělečnějších snímků.

str. 6

Małgorzata ZALESKÁ

ŘEDITELKA POLSKÉ BURZY

Šéfkyně burzy ve Varšavě se loni nepodařilo udržet růstový trend v počtu kotovaných titulů, burza tak poprvé v tomto ohledu stagnovala.

str. 9

OHEŇ NIČIL V KOPŘIVNICI

Foto: tisk

AŽ DO VČEREJŠÍHO večera trvalo dohašování požáru, který vypukl v průmyslové hale v Kopřivnici. Škoda, kterou plameny způsobily, se podle odhadů může pohybovat až okolo 100 milionů korun. Hořet začala v sobotu večer hala o rozloze okolo 12 tisíc metrů čtverečních, která kdysi patřila do areálu automobilky Tatra. Nyní budovu bývalé lisovny využívá několik firem. Na místě zasahovalo 46 hasičských vozidel.

Obrana se spletla, za pandury si připlatí

■ Ministerstvo mělo na koupi dvaceti obrněnců původně vyčleněno 1,27 miliardy korun. Za tak nízkou cenu je nebylo možné vyrobit.

Pavel Otto

Rok a půl trvalo ministerstvu obrany přiznat, že se při výpočtu ceny dvaceti transportérů Pandur pro spojaře a velitele spletlo. Původně na ně mělo vyčleněno 1,27 miliardy korun. Jeden by tak stál zhruba 60 milionů, tedy o více než polovinu méně než stejná osmikolová vozidla nakoupená za Topolánkovy vlády.

Na to však odmítal přistoupit licenční výrobce pandurů Tatra Defence Vehicle z impéria podnikatele Jaroslava Strnáda. Podle něj i dalších odhadů se cena měla pohybovat kolem dvou miliard. A právě sumu 2,07 miliardy má

dnes odsouhlasit vláda. Vyplývá to z dokumentu, který projedná.

Kvůli chybné kalkulaci budou ministři o zakázce rozhodovat podruhé, nákup 14 spojovacích a šesti velitelsko-štabních obrněnců schválili už předloni v létě. Úřad Martina Stropnického (ANO) tvrdí, že zpoždění zavinila zhoršující se bezpečnostní situace ve světě – pandury musejí být vybaveny odolnější balistickou a protimínovou ochranou.

„Během vyjednávání o smlouvě došlo také k úpravě požadavků ze strany armády na technologické a informační systémy,“ uvedl mluvčí ministerstva Jan Pejšek. To si nechal zpracovat dva nezávislé znalecké posudky, které potvrdily, že jde o cenu v místě a čase obvyklou.

Podle informací deníku E15 však mnohem větší problém než

dodatečné požadavky představoval právě nereálný finanční strop, který obrana odmítala zvýšit. Hlavně tato skutečnost zavinila osmnáctiměsíční skluz kontraktu.

I přes nárůst ceny o 800 milionů zaplatí vojsko za jeden pandur pro spojaře 102 milionů, za velitelsko-štabní pak 98 milionů. Dříve vysoutěžených 107 vozidel stálo 14,4 miliardy, jednotková cena byla 134 milionů.

Kromě nové kopřivnické zbrojovky Tatra Defence Vehicle se do výroby dvacítky speciálně vybavených a upravených vozidel zapojí Vojenský výzkumný ústav Brno a státní podnik VOP CZ z Nového Jičína. Jejich podíl má dosáhnout stovek milionů. Dodávky se uskuteční v letech 2019 až 2020.

2,07
miliardy korun
je cena za dvacet vozidel
Pandur, na níž se
ministerstvo dohodlo
s českým licenčním
výrobce.

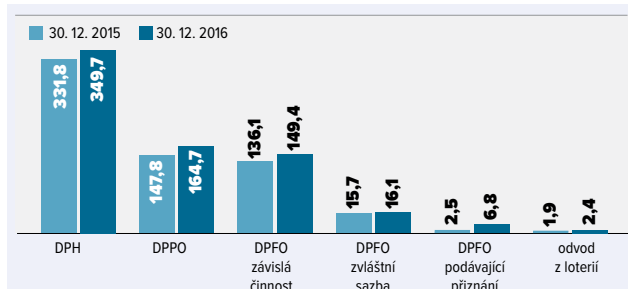
Stát loni vybral na daních více

■ Téměř 350 miliard korun na daní z přídané hodnoty loni vybraly berní úřady.

Finanční správa hlásí vyšší výběry daní. Jen na DPH loni vybrala meziročně o 18 miliard korun více, celkem 350 miliard. Na daní z příjmu právnických osob stát vybral o 17 miliard korun více, celkem 164,7 miliardy korun. Vyplývá to z dat Finanční správy. Meziročně vyšší daňové příjmy Finanční správa zaznamenala také u daní z příjmu fyzických osob nebo u odvodů z loterií.

DPH, daň z příjmu právnických osob i daň z příjmu fyzických osob patří mezi takzvané sdílené daně, jejich

Daně – průběh celostátního inkasa sdílených daní

DPPO – daň z příjmu právnických osob, DPFO – daň z příjmu fyzických osob Pramen Finanční správa

výnosy tak putují do státního rozpočtu i do pokladen měst a krajů. Na kraje připadlo za loňský rok 8,92 procenta a na obce 23,58 procenta z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob a daně z příjmu fyzických osob vybíraných sráž-

kou. V případě DPH dostanou obce 20,83 procenta a kraje 8,92 procenta.

Celkové příjmy státu z daní bez pojistného na sociální zabezpečení loni stouply o 69 miliard na zhruba 888 miliard korun. /čtk/ **Více E15.cz**

Krátce

Ministerstvo chystá adaptační plány

Na více než miliardu korun by mohlo přijít opatření, díky nimž by se stát připravil na klimatické změny. Ministerstvo životního prostředí určilo v Národním akčním plánu adaptace na změnu klimatu na padesát prioritních opatření se 160 nejdůležitějšími úkoly, které mají například řešit dlouhodobé sucho, povodně, extrémní vítr či ochránit lesy.

Podnikatelé málo podporují veřejný výzkum

Spolupráce mezi podnikateli a veřejným výzkumem, tedy vysokými školami a akademickými ústavy, je stále nedostatečná, a to i přesto, že ji podporuje stát. Z téměř jedné miliardy korun v roce 2013 sice loni tato podpora vzrostla na 1,4 miliardy, ale v mezinárodním srovnání je

stále nízká, uvádí Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v ČR za rok 2015.

Meteorologové budou hlásit stupně sucha

Český hydrometeorologický ústav by měl letos uvést do provozu mapovou aplikaci, kde se bude vyznačovat aktuální sucho. Začne také vydávat upozornění na sucho, podobně jako u povodní. Vyplývá to z materiálu, který shrnuje státní kroky proti nedostatku vody.

Meziroční inflace se blíží dvěma procentům

Analytici odhadují, že meziroční růst cen se přiblížil dvouprocentnímu inflačnímu cíli České národní banky. V prosinci stoupla na 1,9 procenta z listopadových 1,5 procenta. Inflaci podporuje růst cen potravin a v restauracích. /čtk/

Situace romských žáků se lepší jen pomalu

Adéla Čabanová

I po deseti letech od rozsudku proti Česku za diskriminaci Romů platí, že romští žáci mají horší přístup ke vzdělání. Jedná se sice jen o odhady, podle ministerstva školství z nich nicméně vyplývá, že se v poslední době postavení malých Romů ve škole mění jen velmi pomalu. „Celková situace romských žáků v čes-

kém vzdělávacím systému se však opět mírně zlepšila,“ uvádí ministerstvo školství v závěrech oficiální zprávy.

Ministerstvo zároveň předpokládá, že zavedení povinné docházky pětiletých dětí do školek a změna v přístupu k posouzení, kteří žáci potřebují úlevy a podporu, přinese v příštích letech větší pokrok.

Zatímco celkově tvoří romští žáci 3,7 procenta ze

všech žáků, tak mezi těmi, kteří mají kvůli údajnému lehkému mentálnímu postižení upravené učivo, tvoří Romové 30,9 procenta, přičemž 85,4 procenta romských žáků se učí podle běžných osnov. Je to o 0,5 procentního bodu více než ve školním roce 2015/2016.

Zjišťování probíhalo na začátku aktuálního školního roku. Ředitelé základních

škol opět odhadovali, kolik mají ve třídách romských žáků a kolik z nich je vzděláváno podle snížených nároků. Sledování vývoje je součástí povinností Česka po rozsudku Evropského soudu pro lidská práva z roku 2007 kvůli diskriminaci Romů v přístupu ke vzdělání.

Evropská komise Česko dlouhodobě kritizuje

za nepřiměřeně vysoký podíl Romů, kteří se neučí kompletní učivo základních škol. Ti pak mají malé šance na střední vzdělání a budoucí uplatnění. Škola tak startovní čáru žáků nevyrovňuje, naopak přispívá k opakování potíží, které mají rodiče. Podle odborníků je vzdělávání dětí z okrajových skupin zásadní pro budoucí prosperitu celé společnosti.

260386/135

INZERCE

NEJPRODAVANĚJŠÍ MOTORISTICKÝ ČASOPIS

SVĚT MOTORU Nekvalitní palivo!
Velký přehled chybných benzínů
Kde loni platili pokuty

EXKLUZIVNĚ!
Octavia belgické policie

Bazar
Velký test
Citröen C3

PRÁVĚ V PRODEJI

ŠKODA OCTAVIA

PRO BELGICKÉ POLICISTY

Nábřeží u nádraží Holešovice zaplní novostavby

■ Majitel bývalého developera ECM Milan Janků s novou firmou Geone v lukrativní lokalitě kolem nádraží Holešovice investuje miliardy korun.

Daniel Novák

Bývalé průmyslové území mezi Vltavou a kolejemi nádraží Holešovice se změní k nepoznání. Realitní byznysmen Milan Janků tam spolu s partnery z developerské společnosti Geone na více než pětihektarovém pozemku postaví bytový a kancelářský komplex. Z hlediska počtu metrů čtverečních se velikostí vyrovná například administrativnímu centru Florenti-

num v centru Prahy. Investice bude v miliardách korun.

„Návrh zastavení pozemků za nádražím Holešovice byl v průběhu posledních měsíců několikrát představen komisi rozvoje Prahy 7 a modifikován. Investor nyní požádal Radu městské části Praha 7 o stanovisko k dokončenému návrhu. Projektem se intenzivně zabýváme,“ uvedla holešovická radní Lenka Burgerová (Praha 7 Sobě).

Geone už přes rok řeší podobu projektu s komisí pro rozvoj urbanismu, architektury a veřejného prostoru Prahy 7. V ní sedí například známé osobnosti tuzemské architektury Adam Gebrian a Osamu Okamura.

S komisí se investor baví hlavně o velikosti a výšce

projektu. Celková podlahová plocha měla být původně 53 tisíc metrů čtverečních. Developer ale musel kapacitu zmenšit na zhruba 48 tisíc čtverečních metrů. Pro developera jsou dobré vztahy s Prahou 7 důležité kvůli získání všech povolení. Komise komunikaci s investorem a jeho snahu vyhovět všem připomínkám ocenila.

Projekt počítá mimo jiné s bezbariérovým propojením s nádražím Holešovice. Z druhé strany území bude zahrnovat kotviště lodí i místo pro zastavení říční tramvaje.

Pro developery jsou Holešovice lukrativní lokalitou. „Blízkost centra a vhodné pozemky a objekty na výstavbu nebo přestavbu dělají z Holešovic další z atraktivních lokalit,

Foto: Michael Tomáš

PROMĚNA ZÁTOR. Původně rybářská osada v holešovickém meandru musela v sedmdesátých letech ustoupit betonárce a nádraží.

kde vznikají nové bytové a kancelářské projekty,“ popsala čtvrt' Blanka Vačková, šéfka výzkumu v poradenské společnosti JLL. „Tak jako sousední Karlín, Holešovice si získávají nálepkou vyhledávané, hipsterské městské části, která těží ze své industriální minulosti a nabízí mix jak stávající, tak nové rezidenční zástavby a širokých ulic s množstvím

malých obchůdků, kaváren a bister,“ dodala Vačková.

Pro Milana Janků znamená projekt velký realitní návrat. Jeho největším dítětem byl dosud developer ECM. Proslul projekty výškových budov na Pankráci, byznys měl v Rusku a v Číně. V roce 2011 ale firma zkrachovala. Konkurs se táhne dodnes. Svůj nový projekt Janků nekomentoval.

Cena opravy Negrelliho viaduktu klesla k miliardě

■ Nejnižší cenu v tendru nabídlo sdružení pod vedením Hochtiefu, práce by měly začít v dubnu.

Jan Šindelář

Negrelliho viadukt se konečně dočká dlouho připravované rekonstrukce. Do tendru na jeho opravu přišly tři nabídky, nejnižší cenu 1,045 miliardy přitom nabídlo sdružení firem Hochtief, Strabag Rail a Avers. Posledně jmenovaná se specializuje na rekonstrukce památek.

Předpokládaná cena rekonstrukce tohoto 160 let starého železničního

mostu byla při vypsání tendru 1,2 miliardy. Obálky s nabídkami se na Správě železniční dopravní cesty otvíraly v pátek, deník E15 má výsledky od informovaného zdroje.

Na druhém místě skončilo podle stejného zdroje uskupení Metrostav, Eurovia a SMP s cenou 1,187 miliardy. Třetím zájemcem byla společnost Firesta Fišer s cenou 1,35 miliardy. Sama správa železnic cenové nabídky až do ukončení soutěže nezveřejňuje, tentokrát

alespoň bez podrobností potvrdila jejich výši. Po vyhodnocení cen bude komise ještě zkoumat kvalifikaci uchazečů, teprve pak bude vyhlášen vítěz tendru.

„Rekonstrukci zahájíme bezprostředně po podpisu smlouvy o dílo s vítězným uchazečem. Předpoklad je v dubnu 2017. V závislosti na průběhu soutěže může dojít k posunu,“ uvedl mluvčí SŽDC Marek Illiaš.

Oprava potrvá do konce roku 2019. Výrazně přitom ovlivní vlakovou dopravu

v Praze, provoz na mostě bude po celou dobu vyloučen. Spoje od Rakovníka a Kladna budou končit už na provizorní zastávce u metra Vltavská, ostatní vlaky jezdící na Masarykovo nádraží železničáři přeměrují do jiných pražských stanic.

Unikátní viadukt, který začal sloužit vlakovému provozu v polovině 19. století a se svými 1100 metry je nejdelším železničním mostem v tuzemsku, má být v budoucnu součástí tratě na letiště. Práce na jeho omlazení se přitom neustále odkládaly, o zahájení oprav mluvil už v roce 2012 tehdejší ředitel SŽDC Jiří Kolář. Náklady tentokrát odhadoval na 800 milionů korun.

Vice E15.cz

Krátce

Tramvaj do Libuše je bez negativního vlivu

Projekt prodloužení tramvaje z Modřan do Libuše nebude mít podle úřadů negativní vliv na životní prostředí. Vyplývá to z oznámení v systému EIA, ve kterém se úřady k ekologickému dopadu projektu vyjadřují. Stavba první části trati by měla začít příští rok a v první fázi se počítá s provizorním ukončením v Novodvorské ulici.

Město rozdá čestná občanství

Vedení Prahy hodlá udělit čestná občanství herečce Jiřině Bohdalové, tanečnickům Jiřímu a Ottovi Bubeníčkovi a astrofyzikovi Jiřímu Grygarovi. Vyplývá to z návrhu programu rady, která bude o přidělení rozhodovat zítra. /čtk/

Předpokládaná cena rekonstrukce 160 let starého železničního mostu byla při vypsání tendru

1,2 miliardy.

VLIV ČINY. Dělníci vykládají vagony na překladišti ve městě Che-fej, správním středisku čínské provincie An-chuej. Určující pro cenu elektřiny i na českém trhu bude vývoj cen černého uhlí, který je ve vleku rozhodnutí čínské vlády o tamní těžbě. Také kvůli Číně ceny uhlí od října oscilovaly mezi 66 a 88 dolary za tunu.

Dodavatelé energií odmítají sázet na posílení koruny

■ Velcí obchodníci s elektřinou a plynem budou na příští rok opět nakupovat průběžně. Nákupy si jistí kurzem eura, který už počítá s jeho posílením o procento.

Jan Stuchlík

České domácnosti poznají letošní chování centrální banky na svých účtech za energie až v příštím roce. Teprve pak konec intervencí a následné posílení koruny zlevní obchodníkům s energiemi nákupy elektřiny a plynu, které na burzách kupují za eura. Analytici čekají, že koruna by v půlce roku mohla být až o šest procent silnější než dnes.

Elektřina i plyn na rok 2018 se na burzách zatím prodávají v eurech draž, než za kolik je obchodníci nakupovali na letošní rok. U elektřiny je rozdíl zhruba deset procent. Pokud by se tento rozstup udržel i po zbytek

roku, posílení koruny by očekávané zdražení pro domácnosti mohlo výrazně umazat. Jenže velcí dodavatelé jako ČEZ Prodej, Innogy, PRE, Centropol, Bohemia Energy či Amper Market nakupují energie pro zákazníky průběžně po celý rok, aby vyrovnávali cenové výkyvy. Měnit tuto strategii kvůli konci intervencí nehodlají.

„Posouvání nákupů do druhé poloviny roku a spekulace na změnu kurzu po opuštění intervencí se nám zdají příliš rizikové a nepředvídatelné,“ vysvětluje Tomáš Hlaváček, obchodní ředitel Centropolu.

Jedině Moravské naftové doly ze skupiny KKCG přiznávají, že mají připraveny tři strategie podle toho, kdy uvolnění kurzu domácí měny nastane. „Nicméně očekáváme, že v horizontu půl roku od ukončení intervencí bude

kurz koruny velmi kolísat,“ upřesňuje mluvčí MND Dana Dvořáková.

Očekávaný konec intervencí se už do nákupních cen energií promítá. Dodavatelé si náklady v korunách na letošní průběžné nákupy zajišťují pořizováním termínovaných kontraktů na koupi eur.

V současné době lze euro na rok 2018 koupit za 26,70 koruny, což je o 1,2 procenta méně oproti aktuálnímu kurzu. „Trh nevěří na výraznější posílení kurzu koruny po opuštění intervencí,“ uvádí

Jiří Polanský, analytik České spořitelny. Menší obchodníci s energiemi by ovšem podle šéfa Asociace nezávislých obchodníků s energiemi Jiřího Gavora mohli na vývoj kurzu více spekulovat a s nákupy na rok 2018 vyčkávat.

Případným dobrodružným oddalováním nákupů energií nebude seriózním dodavate-

lům nahrávat dění na energetických burzách. „Po několika letech poklesu cen energií signály z energetických trhů naznačují, že nás čeká období spíše rozkolísaných cen energií,“ shoduje se mluvčí Innogy Martin Chalupský s ostatními oslovenými obchodníky. Větší pohyby se čekají u elektřiny, cena plynu by měla být stabilnější.

Elektřina už předvedla, co dokáže, v posledním loňském čtvrtletí, kdy její cena létala mezi 25 a 32 eury za megawatthodinu. Určující bude vývoj cen černého uhlí, který je ve vleku rozhodnutí čínské vlády o tamní těžbě. I kvůli Číně uhlí kolísalo od října mezi 66 a 88 dolary za tunu.

Svou úlohu sehraje i cena emisních povolenek, která na konci roku také zaznamenala skok ze čtyř na více než šest eur za tunu a pak zpět na pět eur. „Do cen elektřiny se mohou výrazně promítnout i další případné potíže s dostupností francouzských jaderných elektráren,“ upozorňuje na další neznámou mluvčí ČEZ Barbora Půlpánová.

Krátce

Prokonzulta vydražila majetek za 900 milionů

Brněnská kancelář Prokonzulta se vrátila na pozici největšího dražebníka v Česku s náskokem více než půl miliardy. Loni vydražila majetek za téměř 900 milionů korun, z čehož na elektronické dražby připadlo sedmdesát procent. Nejvíce, přes 290 milionů korun, utržila za provozní budovu Národního divadla v Praze.

Začne stavba obchvatu Českých Budějovic

Stavbaři letos zahájí výstavbu obchvatu jihočeské metropole. Stát také otevře nové úseky dálnice D3, v září mezi Veselím nad Lužnicí a Bošilem, v říjnu mezi Borkem a Úsilným, celkem 8,3 kilometru. Z D3 je v provozu 42 kilometrů dálnice na Tábořsku.

V Poldovce zahájila provoz ocelárna

V kladenském podniku Poldi se rozjel provoz ocelárny, jež trvale pracovala naposledy v roce 2015. Testování obnovy provozu začalo v létě. V Poldi dosud fungovaly provozy tepelného zpracování a dokončující výroby.

Byty dál zdražují

Nabídkové ceny bytů loni meziročně vzrostly průměrně o deset procent. Růst byl podobný v Praze i mimopražských regionech. Oproti roku 2005 jsou byty dražší zhruba o osmdesát procent. Míra inflace ve stejném období vzrostla o čtvrtinu, vyplývá z údajů Českého statistického úřadu. **Více E15.cz**

Ptačí chov v Lázních Touševě čeká likvidace

Tisícovka ptáků z chovu zasaženého ptačí chřipkou v Lázních Touševě u Prahy má být dnes zlikvidována. Testy u uhynulých hus, tam potvrdily nebezpečný typ viru H5N8. Další čtyři ohniska ptačí chřipky jsou v Jihomoravském kraji, kde pokračují zvláštní opatření. /čtk/

Cena elektřiny v posledním loňském čtvrtletí létala mezi 25 a 32 eury za megawatthodinu.

Kina loni vydělala nejvíce v historii

■ Více než 1,8 miliardy korun utržila loni tuzemská kina. Návštěvnost byla nejvyšší od roku 1993.

Dušan Kůtner

S rostoucí ekonomikou i stálým přísunem filmových trháků roste chuť lidí chodit do kina. Tržby za vstupné by tak za loňský rok mohly podle amerického serveru boxoffice Mojo i tuzemské jedničky CinemArtu přesáhnout 1,8 miliardy korun, tedy nejvíce v historii. Návštěvnost by pak podle CinemArtu mohla překonat čtrnáct milionů diváků, což by byl nejvyšší počet od roku 1993. Oficiální výsledky za loňský rok zveřejní Unie filmových distributorů ve druhé polovině ledna.

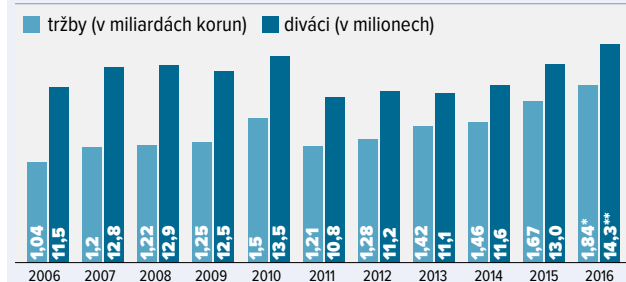
„Lze říci, že celková návštěvnost kin a celkové

tržby loni vzrostly nejméně o deset procent. Některé odhady říkají, že možná až o patnáct,“ říká polumajitel CinemArtu Aleš Tříška. Předloňské tržby kin přitom dosáhly 1,67 miliardy, návštěvnost činila třináct milionů diváků. „Jedním z hlavních důvodů růstu je podle mého názoru zlepšující se ekonomická situace s minimální nezaměstnaností a rostoucími mzdami

společně s nabídkou celé řady – i českých – zajímavých filmů,“ dodal Tříška.

Český snímek také ovládl celý žebříček podle tržeb za loňský rok. Stala se jím pohádka *Anděl Páně 2*, která utržila 105 milionů korun. Film se přitom v kinech promítá i v lednu, a tak jeho celkové tržby ještě stoupnou. Dílo režiséra Jiřího Stracha aspiruje na titul nejvýdělečnějšího českého filmu vůbec.

Návštěvnost a tržby tuzemských kin

*odhad BoxOfficeMojo a CinemArt, **odhad CinemArt

Pramen Unie filmových distributorů

Tím jsou dosud Vratné lahve Jana Svěráka s necelými 125 miliony, o několik milionů méně vydělala komedie *Ženy v pokušení* Jiřího Vejdělky.

Jedničkou mezi distributory zůstal CinemArt s podílem mezi 35 až 40 procenty, který do kin dodal hned šest z deseti nejvýdělečnějších snímků. Druhé místo obhájil Falcon, který si ale právě díky *Andělu Páně 2* výrazně

polepšil. Na třetí místo se vyšvihla společnost Freeman, která předloni převzala distribuci filmů Warner Bros od tehdejší stejnojmenné české pobočky.

CinemArt se přitom největší firmou na trhu stal teprve před třemi lety, kdy Bontonfilmu přebíral distribuci filmů velkých amerických studií Universal Pictures, 20th Century Fox, DreamWorks Animation a Paramount. Poté mu také prudce stouply tržby – v roce 2015 dosáhly 370 milionů korun, což bylo o polovinu více než v roce předcházejícím. „Loňské hospodaření CinemArtu odráží poměrně dosti věrně celkovou situaci. Naše tržby budou opět nejvyšší v historii firmy,“ podotkl Tříška.

Nejvýdělečnější filmy v kinech za loňský rok

	distributor	tržby (v milionech korun)	premiéra
<i>Anděl Páně 2</i>	Falcon	105	1. prosince
<i>Tajný život mazlíčků</i>	CinemArt	65	11. srpna
<i>Fantastická zvířata a kde je najít</i>	Freeman	64	17. listopadu
<i>Dítě Bridget Jonesové</i>	CinemArt	55	15. září
<i>Lída Baarová</i>	CinemArt	52	21. ledna

Pramen boxoffice Mojo

PROTI ZÁVĚJÍM

KILOMETRY ZÁSNEŽEK, tradičních protisněhových plotů, vyrobí každoročně vizovická firma Global Enterprises. Dodává je silničářům, železničářům, městům i firmám. Do výroby teď připravila další typ plastových zásnežek, který podstatně zjednodušuje instalaci a zvyšuje odolnost konstrukcí.

Start-up pro kutily SuperSoused.cz expanduje i v cizině

Daniel Novák

Služba SuperSoused.cz letos hodlá výrazně rozšířit svůj záběr. Prostředník mezi domácími kutily a lidmi v nesnázích pokryje nově velká města v České republice a na Slovensku. Plánuje rovněž expanzi do Německa a do Rakouska.

Portál SuperSoused.cz hodlá do své expanze vložit 4,5 milionu korun. Kapi-tál pro svůj záměr si chce opatřit prostřednictvím crowdfundingové platformy Fundlift.

„Během letošního roku plánujeme rozšíření do dalších měst v Česku, jako jsou Hradec Králové, Pardubice, Plzeň, Liberec nebo Olo-

mouc. Na Slovensku bychom se rádi dostali do měst, jako jsou Košice, Banská Bystrica, Zvolen, Nitra nebo Žilina,“ vysvětlil spoluzakladatel služby Lukáš Novák.

Platforma dosud působila pouze ve velkoměstech, přesněji v Praze, Brně a v Bratislavě. Pokud všechno půjde podle představ vedení, SuperSoused bude na konci roku působit také ve Vídni a v Berlíně.

Prostřednictvím webu SuperSoused.cz lidé nejčastěji poptávají instalátorské práce, vrtání a skládání nábytku. Letos do nabídky přibudou opravy aut, krejčovské práce, pomoc seniorům nebo hlídání domácích mazlíčků.

Více E15.cz

Ze sportovního kalendáře

■ Také letos se uskuteční několik **významných sportovních událostí** jak ve světě, tak i na území **České republiky**. Přestože se v roce 2017 nebudou konat ani olympijské hry, ani vrcholný fotbalový turnaj, což jsou nejsledovanější sportovní události na světě, i tak **je na co se těšit**. Zde je **výběr** toho nejlepšího.

Stranu připravila

Martina Peřínková

Ve světě

Super Bowl 5. únor, Houston, USA

Jednou z nejvýznamnějších světových událostí každého roku je bezpochyby finále ligy amerického fotbalu NFL. Jedná se o jednu z nejsledovanějších sportovních akcí vůbec, která navíc rok za rokem bortí ekonomické rekordy. I letos bude zřejmě znovu překonáno maximum v ceně reklamního spotu během vysílání. Třicetisekundová reklama se prodává za více než pět milionů dolarů. Ani to však zájemce neodradilo. Televizní stanice Fox, která je držitelem vysílacích práv, oznámila, že měsíc před konáním akce má již vyprodáno 90 procent reklamního času. Podle magazínu Forbes byl celkový výnos loňského ročníku 620 milionů dolarů.

Foto: čtk

Tour de France 1.–23. červenec, různá místa

Mezi sledované akce patří každoročně také cyklistická Tour de France. Letošní prolog, který se každý rok koná na jiném místě, se uskuteční v Düsseldorfu. Po 30 letech se tak slavný cyklistický závod, jenž bývá velmi sledovaný a pro ekonomiku daného státu velmi přínosný, vrací do Německa. Dostane se tak do míst, kudy jeho trasa běžně nevede. Například v roce 2014 se konal prolog v Yorkshiru a místní ekonomice podle údajů BBC přinesl 128 milionů liber. Celkem se tehdy na první tři etapy přišly podívat tři miliony diváků. Letos už poradenská společnost Deloitte zveřejnila první odhad, podle nějž na prolog dorazí okolo jednoho milionu diváků. Jejich útraty by mohly městu Düsseldorf a okolí vynést téměř 60 milionů eur. Nominace na závod bude teprve zveřejněna, čeští závodníci by ale neměli na startu chybět.

MS v atletice 5.–13. srpna, Londýn

Letošní atletické mistrovství světa bude pravděpodobně místem, kde se se svou úchvatnou kariérou rozloučí největší atletická hvězda současnosti – Usain Bolt. Jamajský sprinter již dopředu avizoval, že londýnský šampionát bude jeho posledním v kariéře. Bolt je přitom nejžádanějším atletem současnosti, jeho startovné na mítincích se pohybuje kolem deseti milionů korun. Podle magazínu Forbes si za loňský rok Bolt vydělal díky startovnímu, odměnám za výsledky a příjmům od sponzorů 33 milionů dolarů, což je desetkrát více než další nejlépe vydělávající atlet Mo Farah či Ashton Eaton. Mistrovství světa v Londýně bude vrcholem sezony také pro české atlety. Za poslední velkou akci v kariéře označila šampionát i dvojnásobná mistryně světa na trati 400 metrů překážek Zuzana Hejnová.

Foto: reuters

V Česku

ME v krasobruslení 25.–29. leden, Ostrava

Po 18 letech se na českém území uskuteční významná krasobruslařská akce, jakou je mistrovství Evropy. Poprvé v historii se však šampionát, jehož rozpočet se pohybuje v řádu desítek milionů korun, koná v Ostravě. Dotacemi na akci přispěla jak mezinárodní bruslařská organizace, tak například i město Ostrava či Moravskoslezský kraj. Podle prezidenta organizačního výboru Stanislava Žídky by akce měla skončit v černých číslech, ceny vstupenek začínají na 200 korunách na jeden den. Hlavní českou hvězdou bude Michal Březina, který patří již několik let k evropské špičce. Velkou pozornost na sebe jistě upoutá i mladá sportovní dvojice Anna Dušková – Martin Bidar, kteří se v Ostravě poprvé představí v seniorské kategorii. Český pár je úřadujícím juniorským mistrem světa v kategorii sportovních dvojic.

Foto: čtk

Foto: čtk

Czech Masters 31. srpen – 3. září 2017, Vysoký Újezd

Už počtvrté se letos uskuteční na hřišti Albatross golfové Czech Masters, které patří do seriálu European Tour. Rozpočet akce se pohybuje kolem sta milionů korun a kromě českých golfistů se turnaje účastní i mnoho elitních hráčů. Pořadatelé již oznámili, že nebudou chybět například John Daly, Lee Westwood či Jamie Donaldson, který vyhrál první ročník Czech Masters. Prize money i pro tento ročník zůstává jeden milion eur. Loňský turnaj navštívilo celkem 25 tisíc diváků a pořadatelé věří, že i letos se podaří návštěvu zopakovat. Podle promotérské společnosti Relmost má Czech Masters přínos i pro českou ekonomiku. V roce 2016 přispěl turnaj do veřejných rozpočtů téměř 25,6 milionu korun takzvaných nenahraditelných přínosů.

Laver Cup 22.–24. září, Praha

Jedna z nejočekávanějších sportovních událostí roku se uskuteční v Praze, i když bude pravděpodobně bez české účasti. V O₂ areně se koná první ročník tenisového Laver Cupu (na počest australského fenoména Roda Lavera - na snímku), který vznikl jako obdoba golfového Ryder Cupu – tedy klání mezi Evropou a USA. Kapitány obou týmů budou legendární tenisté Švéd Björn Borg a Američan John McEnroe. Nominace sice ještě není známá, ale účast již předběžně přislíbili Rafael Nadal a Roger Federer. V každém týmu bude šest hráčů – čtyři budou nominováni na základě postavení ve světovém žebříčku a dva obdrží divoké karty. Rozpočet akce zatím organizátoři nezveřejnili. Zatím je známá jen přibližná cena vstupenek. Nejlevnější lístky do čtvrtého patra budou v ceně kolem pěti tisíc korun. Exkluzivní místa budou stát desítky tisíc korun.

Foto: profimedia.cz

Americké přístavy závodí v rozšiřování

■ New York, Charleston, Miami a další města se přetahují, kdo dřív upraví přístav pro potřeby obřích lodí, které nyní mohou proplouvat rozšířeným Panamským průplavem.

Tomáš Hart

Červnové otevření rozšířeného Panamského průplavu provázela velká sláva. Američtí byznysmeni a politici ale v pětimiliardové dolarové investici neviděli ani tak důkaz technických a inženýrských schopností, jako spíše příležitost, jak vydělat. Přístavy na východě USA a v Mexickém zálivu se proto rozhodly k velkým investicím.

Ekonomové se zatím neshodují na tom, jak velký dopad na americkou ekonomiku a bohatství přístavů bude rozšíření Panamského kanálu mít. Podle některých odhadů se těžiště mořské nákladní dopravy posune ze západního na východní pobřeží, které by poprvé mohlo přebírat více než polovinu z Asie směřujících kontejnerů. Pokračující růst nákladů na výrobu v Číně a některými ekonomy předpovídaný růst průmyslové výroby v Indii a Africe má

KLÍČOVÉ INVESTICE. Přístav v Miami do své infrastruktury vložil už dvě miliardy dolarů.

také nasměrovat větší část přepravních tras na východ USA. Zatím z investičního boomeru bohatnou hlavně stavební a inženýrské firmy. Velké zakázky si užívají výrobci jeřábů. Vedle čínské ZPMC je to například finská firma Konecranes, u které si rovnou 86 jeřábů objednal přístav ve Virginii. Šance jsou i v dodávkách vodních bagrů. Rozšíření přepravního zázemí vyžaduje také posunovací lokomotivy, stavbu nových intermo-

dálních center a pokládku nových kolejí. Pro české firmy, jež nabízejí některé z požadovaného zboží, tak může rozšíření Panamského průplavu představovat vstupenku do Ameriky.

MIAMI JE NEJDÁL

Největší americká spotřebitelská centra jsou podél východního a západního pobřeží, nejvíce zboží pak směřuje do Mekky konzumu a nakupování, do New Yorku. Největší přístavy na východě

země proto vzaly rozšíření Panamského průplavu jako důraznou pobídku ke zvýšení svých kapacit. Velké lodě, takzvané post-Panamax, totiž vyžadují hlubší přístaviště, větší jeřáby, lepší železniční a silniční spojení s vnitrozemím a řízení dopravy uvnitř terminálů. Posílit je třeba také dodávky elektřiny, aby se lodě mohly napojit na přístavní rozvody a nemusely ke svému provozu používat generátory na palubě.

Na velké lodě, které dokážou do přístavu doručit až 15 tisíc kontejnerů, se zatím plně připravila jen menší část východoamerických přístavů. Asi nejdále je Miami, ze kterého polovina nákladu směřuje do Latinské Ameriky a Karibiku. Přístav už stihli prohloubit na více než patnáct metrů. K tomu pořídili čtyři takzvané super post-Panamax jeřáby. V Číně vyrobené giganty jsou součástí více než dvoumiliardové investice, díky níž chce Miami dominovat v lákání velkých lodí, které na východ Ameriky připlují z Panamy. Společně s Miami si ještě pospíšili třeba v Norfolku, Baltimoru a v jednom z terminálů v New Yorku. V patách mají přístavy v Savannah a Charlestonu.

NEW YORK MŮŽE OSTROUHAT

Přístavy v New Yorku a v New Jersey rovněž spěchají, aby se díky prohloubení post-Panamax lodě dostaly pod most Bayonne a mohla je přijímat místní čtveřice terminálů. Je ale možné, že už bude pozdě. Až se příští rok výška mostu zvedne z dnešních 46 na 65 metrů, mohou si loďaři už zvyknout využívat přístav v nedalekém Norfolku a oblast New Yorku bude zásobována přes něj.

Autor je obchodním radou na Zastupitelském úřadu ČR ve Washingtonu

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 6. 1. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,716
Čína	1	3,689
Dánsko	1	3,634
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,566
Japonsko	100	21,995
Kanada	1	19,244
Maďarsko	100	8,794
Norsko	1	3,007
Polsko	1	6,204
Rusko	100	43,063
Švédsko	1	2,829
Švýcarsko	1	25,193
Turecko	1	7,054
USA	1	25,516
Velká Británie	1	31,543

Akcie na pražské burze

6. 1. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	66,60	-0,45 %
ČEZ	420,60	0,14 %
Erste Bank	794,00	0,34 %
Fortuna	87,75	0,52 %
Kofola	365,00	0,00 %
KB	899,90	0,94 %
Moneta	82,80	0,49 %
O2 CR	270,40	-0,22 %
Pegas	768,60	0,46 %
Philip Mor. ČR	13 301,00	-0,22 %
TMR	655,00	0,00 %
Unipetrol	182,50	0,50 %
VIG	611,20	0,41 %
Celkový objem (v tisících korun)	260 490	

Oliver zavřel kvůli brexitu šest restaurací

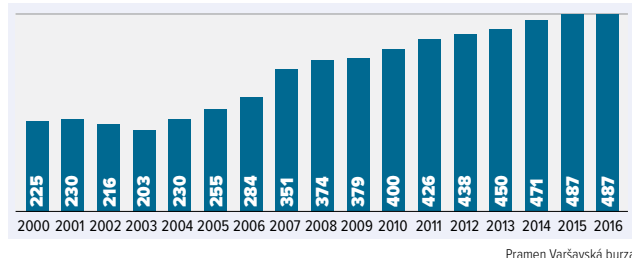
Populární kuchař a podnikatel Jamie Oliver se rozhodl reagovat na hlasování o vystoupení Velké Británie z Evropské unie a ukončil provoz šesti svých restaurací v zemi zaměřených na italskou gastronomii. Jako hlavní důvod uvedl tlaky a nejistotu spojenou s brexitem, což ovlivnilo návštěvnost jeho podniků, které se od loňského června potýkají s nižším zájmem. „Podnikání v restauračním odvětví je složité, po brexitu je však situace ještě těžší. Abychom pokryli

Foto Reuters

náklady, musejí naše podniky prodat alespoň tři tisíce jídel týdně, v jiném případě musíme kvůli vysokým nákladům sáhnout k podobným opatřením,“ uvedl pro The Guardian Simon Blagden, ředitel společnosti Jamie Oliver Restaurant Group. /mit/ **Více E15.cz**

Vývoj počtu obchodovaných firem na varšavské burze

Češi mizejí z varšavské burzy

■ Obchody na polském trhu propadly na sedmileté minimum, firmám se Varšava přestává vyplácet.

Jaroslav Bukovský

Slábnoucí popularita varšavské burzy vyhání české firmy. Jen za poslední měsíc ohlásily odchod dvě z pěti tuzemských firem, jejichž akcie se v Polsku obchodují. Byznysmeni z Pegasu Nonwovens i z Kofoly zehrají na klesající zájem o obchodování s jejich akciemi ve srovnání s vysokými náklady na setrvání na tamní burze. Na té přítom investoři loni protočili nejméně peněz od krizového roku 2009.

„Nejde jen o poplatky placené varšavské burze, ale o další věci jako překlady, výplatu dividend, registrace akcionářů na valnou hromadu, externí poradenství. Dalším latentním rizikem, a potažmo nákladem jsou i možné sankce v případě neplnění pravidel vyžadovaných legislativou,“ uvedl zdroj z Pegasu Nonwovens. Firma oznámila stažení svých akcií v závěru minulého týdne, Kofola ohlásila

stejný záměr už na počátku loňského prosince. S akciemi českého nápojaře se během zhruba roční polské anabáze prakticky neobchodovalo, pokles zájmu o akcie Pegasu odpovídal míře, v níž se investoři odvrátili od varšavského trhu jako celku.

Obchodní aktivita oproti roku 2015 klesla o deset procent, počet obchodovaných titulů se navíc poprvé po třinácti letech nezvýšil. I tak se však polským akciím loni podařilo povyřít o více než jedenáct procent.

„Investiční klima se v Polsku v poslední době zhoršuje.

Současná polská vláda podniká kroky, které vedou k oslabení aktivity a předvídatelnosti na kapitálovém trhu v Polsku. Výsledkem je pokles likvidity a aktivity v oblasti primárních akciových emisí

jak na varšavské burze, tak na NewConnectu. Bohužel neočekávám, že by se tento nepříznivý trend v brzké době obrátil,“ uvádí analytik Cyrrusu Marek Hatlapatka.

Na varšavské burze prozatím zůstává trio domácích hráčů, Fortuna, Tatry Mountain Resorts a ČEZ. „V současnosti firma nepodniká žádné kroky s ohledem na odchod z Polska,“ uvedl mluvčí Fortuny Petr Šrain. Obdobně reagovaly i další firmy.

Počet titulů obchodovaných na varšavské burze loni poprvé stagnoval na **487.**

NOKIA JE ZPĚT

Foto: Reuters

PROZATÍM NA ČÍNSKÝ TRH přichází první chytrý telefon pod značkou Nokia. Je to po téměř třech letech, kdy tato finská společnost prodala svou divizi mobilních telefonů americkému Microsoftu. Smartphone Nokia 6 bude stát 1699 jüanů (asi 6300 korun). Fungovat bude na softwarové platformě Android.

Více E15.cz

Krátce

Výroba elektřiny z větru překonala uhlí

Loni poprvé v historii Velké Británie vyprodukovaly místní větrné elektrárny více elektřiny než ty uhelné. Zároveň uhelné elektrárny vyrobily nejméně elektrické energie od roku 1935. Uhelné elektrárny byly ještě před pěti lety lídrem ve výrobě, kdy jejich podíl dosahoval čtyřiceti procent.

Více E15.cz

Zakladatel Snapchatu je v žebříčku miliardářů

Časopis Forbes zařadil do čela žebříčku nejmladších miliardářů současnosti šestadvacetiletého Evana Spiegel. Jeho majetek je odhadován ve výši 2,1 miliardy dolarů. Spiegel je spoluvýřcem populární komunikační aplikace pro chytré telefony Snapchat.

Více E15.cz

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ ČÍSLO

právě v prodeji

POŘÍDÍŠ V TRAFICE NEBO POHODLNĚ PŘES SMS!

POŠLI SMS VE TVARU **FORMEN171MEZERAJMJENOMEZERA PRIJIMENIMEZERA ADRESAMEZERA PSC NA TELEFONNÍ ČÍSLO 90211**

PŘÍKLAD: FORMEN171 JAN NOVAK PRUBEZNA 233 OLMOUC 2536.

CENA KAŽDÉ PŘIJATÉ SMS JE 69 Kč VČ. DPH (ZAHRAJNJE POŠTOVNÉ I BALNÉ). PROVOZUJE CN INVEST, A. S., INFOLINKA 296 363 199 VE VŠEDNÍ DNY 8-16HOD. MOBIL@CNINVEST.CZ, WWW.PLATMOBILEM.CZ

Turci už musí s útoky počítat

■ Bezpečnostní aparát země je čistkami oslabován v nejméně vhodné době.

Karolína Flaszová

Turecko letos zřejmě čeká náročný rok, v němž bude muset čelit dalším hrozbám Islámského státu. Napětí v zemi zvyšuje i boj Ankary se Stranou kurdských pracujících, která je podezřelá ze čtvrtého útoku v Izmiru. Někteří experti varují, že atentáty jsou důsledkem pasivní protiteroristické

politiky prezidenta Recepta Tayyipa Erdogana a ještě nedosáhly svého vrcholu.

Zástupci Mezinárodního střediska pro studium násilného extremismu (ICSVE) v článku pro The Huffington Post připomněli, že Ankara s ohledem na své zájmy v regionu islamisty dlouho ignorovala a umožňovala jejich fungování. Tím jim poskytla příležitost vybudovat si v zemi rozsáhlou síť. „V letech 2014 a 2015 nebyla v Turecku naplánována jediná protiteroristická operace,“ zdůraznili Ahmet Yayla a Anne Speckhardová.

Podle zmíněných expertů úřady i nyní, před novoročním útokem v istanbulsém nočním klubu Reina, nedokázaly adekvátně reagovat na bezpečnostní rizika. Bylo přitom zřejmé, že se IS chce mstít za turecké angažmá v oblasti syrského města al-Báb. Pachatel se přesto snadno dostal do klubu a po zavraždění 39 lidí se mu podařilo uprchnout.

Turecká média o víkendu informovala, že útočníkem byl Uzbek Abdulgadir Mašaripov. Představitelé ICSVE tvrdí, že lidé ze Střední Asie a Kavkazu patří v IS k nejlé-

pe trénovaným teroristům. Zároveň poukazují na to, že Erdogan čistkami po letním pokusu o puč značně oslabil bezpečnostní složky. Svá místa muselo opustit mnoho zkušených lidí z jednotek zaměřených na boj proti terorismu a organizovanému zločinu i ze zpravodajství.

„Panuje podezření, že jejich místa byla obsazena lidmi nakloněnými džihádistickým hnutím nebo v lepším případě nekvalifikovanými jedinci,“ napsal pro Guardian zkušený turecký publicista Yavuz Baydar. Noví policisté jsou navíc vytiženi potíráním Erdoganových nepřátel.

Bezpečnostní aparát by se měl přitom plně soustředit na prevenci terorismu i vzhledem k tomu, že Turecko neplánuje utlumit své aktivity v Sýrii. „Tyto teroristické akce neotřesou naším odhodláním,“ citoval list The Financial Times nejmenovaného představitele ministerstva vnitra. Ankara zároveň dává najevo, že hodlá nadále tvrdě postupovat nejen vůči IS, ale také proti Kurdům.

Očekává se, že Erdogan využije současných hrozeb k prosazení ústavních změn, o nichž by měl parlament dnes začít debatovat. Prezidentovi mají zajistit ještě větší moc. Podle jeho výkladu má umožnit efektivnější činnost vlády, která se snaží vypořádat se současnými riziky.

Nejtěžší atentáty z posledních let

11. května 2013 – Při dvou pumových explozích v tureckém městě Reyhanli u hranic se Sýrií zahynulo **52** lidí a na 140 jich bylo zraněno. Podezření padlo na krajně levicovou skupinu Acililer, která je v Turecku zakázána jako teroristická a má údajně kontakty na syrský režim. V místě atentátu – provincii Hatay žije mnoho syrských uprchlíků před občanskou válkou.

10. října 2015 – Při dvou sebevražedných atentátech zemřelo v centru Ankary **103** lidí, na pět set bylo zraněno. Útoky se staly krátce před začátkem mírového pochodu pořádaného levicovými a kurdskými aktivisty, kteří chtěli protestovat proti násilným střetům mezi tureckou armádou a kurdskými separatisty. Podle prokuratury stála za útoky místní buňka IS.

28. června 2016 – Útok trojice atentátníků na Atatürkovo letiště si vyžádal **45** mrtvých a na 240 zraněných. Podle tureckých úřadů stál ze atentátem Islámský stát, tři sebevražední útočníci pocházeli ze zemí bývalého Sovětského svazu.

20. srpna 2016 – Pumový útok na kurdskou svatbu v jižním Turecku připravil o život nejméně **57** lidí a více než šedesát zranil, podle tureckých úřadů stál za útokem Islámský stát.

10. prosince 2016 – Při dvou explozích u fotbalového klubu Besiktas zahynulo **45** lidí a více než 150 bylo zraněno. Většinu obětí tvořili policisté. Jedna nálož explodovala v autě, poté se odpálil sebevražedný atentátník. K útoku se na internetu přihlásila radikální kurdská skupina Sokoli osvobození Kurdistanu.

1. ledna 2017 – Celkem **39** mrtvých a sedm desítek zraněných si vyžádal noční útok IS na diskotéku v Istanbulu. Po útočníkovi Uzbeku Abdulgadiru Mašaripovovi policie stále pátrá. /čtk/

MEZI LIDI. Nálože v zaparkovaných autech v rušných částech měst patří k nejpůvodnějším metodám boje teroristů. Tak jako loni v prosinci během fotbalového utkání v Istanbulu.

Násilnosti podrážejí cestovní ruch

■ Turismus v Turecku zažívá krušné časy. Kromě sankcí za sestřelení ruského letadla a letního pokusu o puč jej loni ničila i aktivita teroristů.

Rok 2016 jako by pro tureckou turistiku nebyl. Pro ABC News to řekl šéf asociace cestovních kanceláří TURSAB Cetin Gurcun. „První věc, na kterou turisté při výběru místa dovolené hledí, je klid a bezpečí. Až

poté zkoumají kvalitu služeb a ceny,“ podotkl.

Turecku se přitom donedávna v sektoru cestovního ruchu mimořádně dařilo, z dvanáctého místa v žebříčku nejoblíbenějších světových destinací v roce 2004 se za dekádu vyšplhalo na šestou příčku. Nyní ale nastal obrat. Počet zahraničních návštěvníků Istanbulu loni poklesl o 26 procent, šlo o první propad zájmu od roku 2000. Přestože se pachatelé teroristických útoků soustředili především na velká města, úbytek turis-

tů se výrazně dotkl i oblíbených přímořských rezortů.

Počet rekreantů v Antalyi se loni v porovnání s předchozím rokem snížil o 43 procent, a to především kvůli ztrátě návštěvníků z Ruska. Ačkoliv Moskva na konci srpna zrušila zákaz charterových letů do Turecka, sezonu to už nezachránilo. Zatímco v roce 2015 do země zavítalo 3,5 milionu Rusů, loni to bylo jen tři čtvrtě milionu. Představitelé odvětví však věří, že letos se situace výrazně zlepší a přijede jich kolem tří milionů.

Přínejmenším v Istanbulu však optimismus zatím nepanuje. Část hotelů je i kvůli odlivu domácích návštěvníků téměř prázdná a lidé z branže míní, že některé zavrou. Ne všichni turisté se ale nechají odradit. „Podnikli jsme výlet tak jako tak. Ve světě je nepokoj, to je fakt. Lidé říkají totéž o našem městě, Dnipropetrovsku (od loňského roku oficiálně Dnipro, pozn. red.). Jsme blízko frontové linie, ale je tam klid,“ svěřila se médiím ukrajinská návštěvnice města dvou kontinentů. /kaf/

NEMILOSRDNÉ POČASÍ. Přivaly sněhu zaskočily také dočasně obyvatele uprchlického tábora Moria na řeckém ostrově Lesbos.

Krátce

Zemřel otec portugalské demokracie

Ve věku 92 let zemřel v sobotu v Lisabonu bývalý portugalský prezident a expremiér Mário Soares. Zakladatel tamní Socialistické strany se výrazně zasloužil o návrat Portugalska k demokracii po pádu diktatury v roce 1974, stejně jako potom stál u vstupu země do EU.

Iráčtí vojáci pokročili v Mosulu na břeh Tigridu

Irácká armáda včera v bojích o severoirácké město Mosul pokročila až k řece Tigris. Boje se tak posunuly do historické části města. Je to poprvé od loňského října, kdy začala ofenziva za znovudobytí města z rukou IS. Mosul je poslední baštou IS v Iráku.

Trump nakonec závěr rozvědek přijal

Budoucí prezident USA Donald Trump akceptuje výsledky šetření amerických tajných služeb, podle kterých se Rusko snažilo ovlivnit volby v USA. V nedělním rozhovoru s televizí Fox News to prohlásil budoucí šéf prezidentské kanceláře Reince Priebus s tím, že není vyloučena americká odvěta. /čtk/

Arktický mráz dál svírá Evropu

■ Několikadenní mrazy zastavily mnohde v centrální a východní části kontinentu dodávky elektrické energie a dopravu.

Už čtvrtým dnem paralyzují Evropu třesuté mrazy. Špatně sjízděné vozovky a nízké teploty mají na svědomí mrtvé a desítky zraněných. Na Ukrajině zahynulo pět lidí a 45 se jich zranilo kvůli sněhu a náledí na ulicích a silnicích. Asi 35 zdejších obcí je bez elektrického proudu.

Až 800 leteckých spojů bylo o víkend zrušeno v Turecku. Podle webu

tureckého listu Daily Sabah bylo například zablokované mezinárodní Atatürkovo letiště v Istanbulu, ze kterého muselo být rozvezeno v pátek do okolních hotelů na šest tisíc cestujících. Těm, co uvízli na letišti, bylo přerozděleno na 20 tisíc jídel. Kvůli omezené viditelnosti jsou od soboty pro námořní dopravu uzavřeny úžiny Bospor a Dardanely.

Bulharsko a Francie hlásí kvůli špatně sjízděným silnicím a náledí autobusové nehody. Ve střední Francii nedaleko obce Charolles včera časně ráno havaroval autobus s portugalskými turisty, kteří cestovali do Švýcarska. Nehoda si vyžádala pět mrtvých a 27 zraněných,

z toho dva těžce. V zemi je více než 90 obcí bez elektrického proudu.

Chladem nejvíce strádají uprchlíci, v Srbsku a Řecku žijí pouze ve stanech a jsou často odkázáni na pomoc humanitárních pracovníků. Organizace pro pomoc uprchlíkům vyzvala, aby byli z řeckých ostrovů, kde také sněží, převezeni na pevninu. Trpí i bezdomovci, nejméně dva přišli o život v Budapešti, dva mrtvé hlásí i Řecko. V Polsku od listopadu zahynulo kvůli mrazům už více než 55 osob.

Husté sněžení včera opět omezovalo letecký provoz na moskevských letištích Domodědovo a Šeremetjevo, která byla nucena zrušit asi

osmdesát letů. Nejchladnější noc v tomto století zažila v noci z pátku na sobotu Moskva. Rtut' teploměru tam klesla až na -29,8 stupně celsia. V noci na neděli byla „už jen“ -28,5 Celsia, v obci Klin severozápadně od Moskvy naměřili -35,9 stupně. Předpověď, že teplota v Rusku spadne až na -40 stupňů, se ovšem nepotvrdila.

Nejchladnější noc letošní zimy má po sobotě za sebou i Německo. V Bavorsku byly zaznamenány teploty až -26 stupňů. Radost dělá suché mrazivé počasí jihoněmeckým vinařům. Letos si úrodu zmrzlých hroznů, jejíž sklizeň v sobotu ráno ukončili, velmi chválí. /čtk/

Sledujte E15.cz

264365/15

INZERCE

Emirates

AKČNÍ LETENKY

do celého světa

Abyste na rok 2017 rádi vzpomínali

Zarezervujte si svůj let do 22. ledna a cestujte od 1. dubna do 30. listopadu 2017.

DESTINACE	ECONOMY CLASS OD*	BUSINESS CLASS OD*
Dubaj	9 590 Kč	43 190 Kč
Šanghaj	12 390 Kč	47 490 Kč
Bombaj	12 390 Kč	53 890 Kč
Bangkok	12 690 Kč	59 490 Kč
Rangún	15 090 Kč	79 190 Kč
Johannesburg	15 990 Kč	63 290 Kč
Bali	17 190 Kč	66 190 Kč
Sydney	27 390 Kč	89 890 Kč

JEN NÁVŠTĚVA NESTAČÍ. PROŽIJTE TO.

Hello Tomorrow

Odchod Britů z unie je možná jen začátek

■ Byl jedním z těch, kteří pomohli vstupu Česka do **Evropské unie**. Jako komisař pro rozšíření na přelomu tisíciletí donutil vládu Miloše Zemana k intenzivnější přípravě na vstup a zároveň tlačil na původní patnáctku zdráhající se **přijmout nové země**. I po dvanácti letech ale s nimi podle něj **staří členové** jednájí **arogantně** a ignorantsky. „Když se noví členové odváží mít jiný názor, často se jim řekne, že by měli být vděční a zticha,“ tvrdí **Günter Verheugen**, známý odpůrce nadměrné byrokracie a regulace v EU.

Jan Pavec

EB Letos to bude 13 let, kdy se Česká republika stala členem EU. Jakou v ní má podle vás roli?

Češi do velké míry splnili očekávání, která se do nich vkládala. Vaše reputace je vysoká, ekonomický úspěch je zjevný, politika je stabilní. Česká republika se považuje za příklad úspěchu. Mohli bychom čekat, že celá Evropská unie ocení úspěchy v bývalých komunistických zemích, to se ale nestalo. Pokud v uvozkách nové členské země něco chtějí nebo obhajují, reakce některých starých členských zemí, zejména Německa a Francie, je arogantní a ignorantská. Když se noví členové odváží mít jiný názor, často se jim řekne, že by měli být vděční a zticha. To jde proti duchu evropské integrace. Členské země se neděli na první a druhou kategorii. Jsou si rovné a musí se to respektovat.

EB Kvůli reakci na migrační krizi se objevovaly hlasy, podle kterých bylo východní rozšíření chybou. Že země nebyly připravené. Není to moc silný argument, uprchlická krize nezačala minulý rok. První fotky z italské Lampedusy jsou více než deset let staré. Nikdo z těch zemí, které vás kritizují, nehnul brvou, když Řecko a Itálie volaly po evropské pomoci. Němci neposlouchali. Evropský problém to pro ně začal být ve chvíli, když lidé dorazili do Německa. Němci nemohou vinit nové členské země za své vlastní chyby.

EB V této souvislosti na Západě vyvolávají kritiku výroky prezidenta Miloše Zemana týkající se právě migrační krize a uprchlíků. Dlouho jste s ním pracoval. Jak to berete? Miloš Zeman vždy byl a zůstane mým přítelem.

EB V jakém stavu je v současné době Evropská unie? Jsme v krizi, to je zjevné. Ekonomické, finanční, migrační. A Evropská unie je v krizi vlastního smyslu. Lidé ztrácejí důvěru ve prospěch evropské integrace, protože se nedodržíly sliby o míru, bezpečnosti a prosperitě. V evropských zemích se rozmáhají lži a populismus a nevíme, kdy

Jednotný trh a měnová unie jsou výhodnější pro silnější ekonomiky. Německo je vítězem, i když to Němci nechtějí slyšet. Věří, že nesou břímě za líné Řeky nebo Rumuny.

a efektivity Evropské unie, právě naopak. V unii máme sociální a ekonomické rozdíly. Nejen mezi severem a jihem, ale také mezi západem a východem, a to silnější, než jsme očekávali. Musím přiznat, že jsem nečekal tak pomalou konvergenci.

EB Byl to nenaplněný slib?

To je nedorozumění, úplně dohnání Západu se nikdy neslibovalo. Jen podpora pro dohnání. Nikdy jsem nevěřil, že v Evropské unii může dojít k plné konvergenci, podmínky jsou příliš rozdílné. Podívejte se na Německo, to dalo biliony na smazání rozdílu mezi západem a východem země. A pořád tam existuje velká propast.

Ale je pravdou, že jednotný trh a měnová unie jsou mnohem výhodnější pro silnější ekonomiky. Německo je vždycky vítězem, i když to Němci nechtějí slyšet. Věří, že nesou břímě za líné Řeky nebo Rumuny. Němečtí politici nemají odvahu svým voličům říci, jaká je realita. Německo z evropské integrace získává zdaleka nejvíce. Mělo by se snažit o větší rovnováhu.

EB Dá se to nějak změnit?

Problém je v tom, jak se rozhoduje o jednotném trhu. Pravidla jsou často komplikovaná a nákladná na splnění, což hraje do karet nejsilnějším hráčům. Čtěl bych proto v tomto ohledu více flexibility. Dát slabším ekonomikám více času na uplatňování pravidel a trochu více je uvolnit podle potřeb národních ekonomik.

EB Měly by se některé pravomoci vrátit členským státům?

Nemyslím si, že potřebujeme pravidla a byrokratickou zátěž pro malé a střední pod-

niky, které nejsou součástí jednotného trhu. Řezník v Praze nesoutěží s řezníkem v Hamburku. Většina našich společností působí jen na lokálním trhu. Určování pravidel v takovém případě můžeme ponechat na národních úřadech. Právní experti v Bruselu si myslí, že se pravomoci vrátit nedají, ale nemají pravdu. Je chybou si myslet, že více sjednocování pravidel znamená více Evropy.

EB V Česku se často mluví o zbytečnosti přejmenování některých výrobků.

Ale evropská pravidla se musejí dodržovat pro výrobky, které vstoupí na evropský trh. Zajišťují kvalitu výrobku, bezpečnost a ochranu intelektuálních práv. A snižuje to administrativní náklady. Když to neurčujete na evropské úrovni, musejí firmy znát 28 různých pravidel.

EB Měl by se změnit způsob, jak Evropská unie nakládá s penězi?

Bylo by užitečné mít rozpočet EU jako makroekonomický nástroj, který dává pobídky. Nemusí se navyšovat, stačí změnit jeho pravidla, výdaje nejsou efektivní. Měli bychom financovat jenom projekty, které mají měřitelnou hodnotu pro evropskou konkurenceschopnost, jako je modernizace dopravních, energetických a datových sítí. V současné chvíli ale rozpočet EU z makroekonomického hlediska nedává smysl.

Günter Verheugen (72)

Německý politik působil nejdříve v liberální straně FDP, odkud

následně přestoupil do sociálnědemokratické SPD. Na konci devadesátých let se stal evropským komisařem pro rozšíření, v dalším pětiletém období byl odpovědný za podnikání a průmysl. V roce 2016 dostal od prezidenta Miloše Zemana nejvyšší státní vyznamenání Řád bílého lva. V Česku vystoupil na konferenci Budoucí pozice ČR v Evropské unii a euro, kterou pořádala nadace Friedrich Ebert Stiftung.

to skončí. Nikdo by si dříve nemohl představit, že v Bundestagu bude extrémně praviceová strana s dvojciferným volebním výsledkem.

Nevíme, co si počít s našimi sousedy. Němci, Francouzi a Nizozemci nikdy nechtěli integrovat Ukrajinu do Evropské unie. Bylo by to úplně naivní a nikdy to neuděláme. Ztrácíme Turecko. Co byste dělali na místě jejich premiéra, kdyby vám vaši partneři z Evropské unie řekli: „Dobře, budeme jednat, ale nakonec to stejně nebudete, protože nepatříte do Evropy.“ Jsme zodpovědní za stav demokracie v Turecku. Zbytečně jsme ztratili kontakt s lidmi ve vládnoucí straně. To je největší chyba, kterou jsme udělali v zahraniční politice za posledních deset let.

EB Bylo chybou i britské hlasování o opuštění unie?

Představitelé EU měli více naslouchat britským argumentům před hlasováním, ale naši britští přátelé žijí ve světě iluzí a snů. Věří, že s nimi budeme jednat velkoryse. Tak to ale nebude, žádný vstřícnější přístup nebude. Klíčovým odvětvím britské ekonomiky je finanční sektor. A pro něj je přístup k jednotnému trhu

životní nutností. K tomu je potřeba přijímat pravidla, která se dohodnou v Bruselu, a Britové na ně už nebudou mít žádný vliv. Brexit oslabí obě strany. Při hodnocení politické situace v některých zemích nemohu vyloučit, že odchod Velké Británie je jen začátkem.

EB Mluvíte o krizi. Kdo z ní může Evropskou unii vyvést?

Nevidím lidi v evropských institucích ani v jednotlivých státech s vizí, silou a energií bránit myšlenku evropské integrace, kteří by jí dali budoucnost v 21. století. Krize neskončí, pokud se do čela nepostaví Německo a Francie a nezačnou jednat.

Ekonomický tlak z Asie na Evropu přitom bude stoupat. V tomto roce vydá Čína větší podíl ze svého národního důchodu na výzkum než Evropská unie. Migrační tlaky na Evropu budou silnit. Nevíme, jak světovou politiku změní prezident Donald Trump. Pokud chceme přežít ve světě zítřka, musíme stát při sobě. Tradiční evropský národní stát si s tím neporadí.

Nejsme na konci evropské integrace. Není nic protievropského na kritice současného systému rozhodování

Tvář dne

„Masová migrace do Evropy je důsledkem politiky evropských elit a pseudoelit,

řekl bývalý prezident Václav Klaus
v pořadu Partie televize Prima

Foto: EIS Anna Vacková

Komentář

Petr Koubský

Deset let na špagátě značky Apple

„Dnes představíme tři revoluční produkty,“ říkal Steve Jobs nabitě hale sanfranciského Moscone Center a víc pozornosti než slovům věnoval neviditelným provázkům, na nichž si publikum bezpečně vedl tam, kam chtěl. „Ten první je iPod s velkou dotykovou obrazovkou. Druhý je převratný mobilní telefon. Třetí – průlomové zařízení pro komunikaci s internetem.“ Sál maličko znejistěl, ale jen trochu. Byla to koneckonců konference MacWorld, Jobsovo publikum, několik desítek tisíc nejoddanějších.

Kdyby jim předložil tři krabice, sáhli by do kapsy pro kreditku. Jenže obrázky se za Jobsovými zády roztáčely a největší marketingový mág našich časů pokračoval: „iPod, telefon, internetový komunikátor. iPod, telefon... chápete? To nejsou tři přístroje. To je jeden. Říkáme mu iPhone. Apple znovu vynalezl telefon.“ Tě poslední větě je už na zázna-

mu špatně rozumět, ztrácí se v aplausu. Bylo devátého ledna 2007.

Během prvního roku prodal Apple necelé dva miliony telefonů. Nokia za stejnou dobu 436 milionů. Dvojkou na trhu byla Motorola, trojkou dravě rostoucí Samsung. Odborníci věnovali v roce 2007 daleko větší pozornost jinému telefonu než iPhone: model Nokia N95 podle technických parametrů výrazně předčil jak iPhone, tak cokoli

Apple namísto snahy o vítězství ve staré hře zavedl novou. Rozhodující v ní byla uživatelská přívětivost a pěkný vzhled.

jiného, co bylo na trhu. Rychlejší procesor, větší paměť, výkonnější operační systém, více možností, jak si přístroj uzpůsobit podle svého.

Apple ovšem namísto snahy o vítězství ve staré hře zavedl novou. Rozhodující v ní byla na první pohled uživatelská přívětivost a pěkný vzhled. Druhý, důležitější pohled říká, že Apple jako první vymyslel, jak pevně připnout uživatele telefonu k jeho výrobci.

K tomu sloužil a slouží App Store – obchod, kde má

každý majitel iPhone účet. Apple využil svých zkušeností s prodejem hudby přes iTunes a rozšířil tento model na vše, co můžete chtít do telefonu nahrát. De facto si monopolizoval komunikaci s uživateli svých telefonů.

Zbytek příběhu je, jak se říká, historie. Nokia se překvapivě rychle zhroutila, Apple je po Samsungu druhým největším výrobcem telefonů na světě; jeho infrastruktura je také druhou nejpoužívanější – po systému Android, který náhodou přišel na svět rovněž roku 2007.

Změna je však ještě hlubší. Jobs nepřinesl světu jen velkou dotykovou obrazovku a pohodlné utrácení peněz přes telefon. Kouzlo (dobré či zlé, vyberte si) iPhone je hlavně v tom, že to je kompletně cloudová platforma. Velká část výpočetního výkonu se odehrává na serverech Applu či dodavatelů aplikací, ne v telefonu samém. Slavná umělá inteligence Siri „bydlí“ v datacentru v Kalifornii, ne u vás v kapse, ač se tak tváří. Android používá stejný přístup; dnes jde o jediné existující paradigma.

Šla by stejnou cestou i Nokia? Anebo bychom dnes měli jiné telefony, plně autonomní, s jinými schopnostmi? Těžko říci, tenhle příběh se nestal – iPhone změnil svět, když ne navždy, tedy nadlouho.

Autor je analytikem IT

Kresba Břetislav Kovářik

Minirecenze

FILM

Agnus Dei

(Režie: Anne Fontaineová)

Francouzsko-polská novinka režisérky Anne Fontaineové (Coco Chanel) připomíná utajované utrpení polských jeptišek, kterým vojáci Rudé armády kromě osvobození od nacismu přinesli i nechtěná těhotenství a pohlavní nemoci. V prosinci 1945 se za zavřených zdí kláštera dostane mladá pohledná francouzská doktorka z mise Červeného kříže (Lou de Laâgeová). Ta má o dost jiný názor na to, jak se s následky znásilnění mohou ženy vyrovnat, než zotuzená, ochranná matka představená (hvězda Idy Agata Kuleszová). Střídmé, nesentimentální drama strohé zimní krásy bere traumata svých hrdinek vážně. Místo očekávané deprese ale v krizi víry v člověka i boha hledá naději a sílu solidarity a přátelství. Tiše důstojný film.

Iva Přivřelová

HUDBA

Dropkick Murphys: 11 Short Stories of Pain & Glory

(Vydavatel: Born & Bred)

Americká banda Dropkick Murphys loni oslavila dvacátou let na scéně a hned v prvním týdnu tohoto roku vydala devátou řadovou nahrávku. Ačkoli jde o první desku po dlouhých letech bez kmenového dudáka Scruffyho Wallace, posluchač mnoho výrazných rozdílů ve zvuku nenajde. Album 11 Short Stories of Pain & Glory nabídne přesně to, co od Dropkick Murphys každý čeká – melodický keltský rock plný patosu. Dropkick Murphys si zkrátka vytvořili žánrovou kategorii zcela pro sebe a nechtějí z ní uhnout. To by ani nevedilo, horší je, že oproti vrcholným albům kapely (hlavně famózní Going Out of Style z roku 2011) zde nezazní silnější melodie a kamsi se vytratila i ta plnokrevná energie, kterou Dropkick Murphys vždy omračovali. Tak snad příště.

Stanislav Šulc

Foto Pamona Ent.

ORIGINÁL. Během filmu dojde i na Bowieho kostým ze slavného vystoupení v BBC s písní Starman.

Výstava o Bowieem ožila v kinech

■ Filmové zachycení veleúspěšné londýnské výstavy David Bowie je... připomíná kreativitu a vliv slavného britského umělce.

Iva Přivřelová

Nedlouho před včerejším 70. výročí narození Davida Bowieho a zítřejším prvním výročí jeho nečekané smrti dorazil do českých kin dokument, který se v těch britských promítal už v srpnu 2013. Tehdy v londýnském muzeu Viktorie a Alberta končila rekordně úspěšná výstava David Bowie Is... Stejnomený snímek jako velké promo připomíná hlavně ji a její exponáty. Procházka mezi zpěvákovými kostýmy, ručně psanými texty, videoklipy a fotkami se zároveň stává i poutavým svědectvím o Bowieho kreativité.

Kurátoři expozice Vicky Broackesová a Geoffrey Marsh

začnou tak jako jejich výstava výstižným shrnutím Bowieho dětství v poválečném Londýně. Po prvním přerušení archivní ukázkou Bowieho jako mima se dokument rozvolní do kratších tematických segmentů věnovaných například Bowieho herectví, kostýmům, obalům alb či skládání. Ty od sebe oddělují nepřilíš překvapivé výkřiky obdivu návštěvníků muzea, rozhovory s jinými umělci a krátké vzpomínky odborníků včetně zpěváka Jarvise Cockera či módního návrháře Kansaie Jamamota natočené před aplaudujícím publikem na konci výstavy.

Sám Bowie ve filmu vystupuje jen v archivních záběrech, jeho osobnost je tu i tak všudypřítomná. Režiséry zajímá jeho umělecká stránka, nikoli soukromí, Bowieho kreativita, inspirace a vliv, ne démoni a omyly. Snímek je stejně jako výstava především nadšenou, nekritickou oslavou tohoto umělce, nicméně poctou bohatou a energickou. Zážitek zprostředkovaným a jen s částí

soundtracku, který návštěvníky v muzeu inovativně obklopil ve sluchátkách. Zato se zasvěceným komentářem a bez návalu lidí, jež výstava přitahovala.

Davy a vlastní výběr ze tří stovek exponátů, jež žádný film nezachytí v úplnosti, je mimochodem možné stále zažít. David Bowie je... od srpna 2013 putuje po světě, od včera je k vidění v Tokiu, na konci května otevře v Barceloně. Filmový ekvivalent výstavy umí na návštěvu naladit, navíc dokáže i on sám vyzvat diváky k tomu, aby si sami odpověděli, kým pro ně Bowie je.

Autorka je spolupracovnicí redakce

David Bowie je...

(dokument, Británie 2013, 99 minut)

Režie a scénář: Hamish Hamilton, Katy Mullanová

Vystupují: Vicky Broackesová, Geoffrey Marsh, Hanif Kureishi, Jarvis Cocker

Premiéra: 2. ledna

Hodnocení: 70 %

Tipy

E15

ČT2 • 20.00

OHŇOSTROJ MARNOSTI (USA, 1990)

Sherman je úspěšný mladý muž obklopený luxusem. Jednou ale na křižovatce špatně zabočí, ocitne se v Bronxu, a jeho život se zásadně změní.

Krátce

Tři výročí v Divadle S+H

Pražské Divadlo Spejbla a Hurvínka si připomíná výročí všech tří stěžejních tvůrců. Včera uplynulo 60 let od úmrtí zakladatele Josefa Skupy, který se narodil 16. ledna 1892, tedy před 125 lety. Devadesát let od narození jeho pokračovatele Miloše Kirschnera uplyne 16. března.

Současný umělecký šéf souboru Martin Klásek oslaví 25. února šedesátiny.

Trilobiti budou předáni 14. ledna v Berouně

Rodinný film, Eva Nová, Zločin v Polné, ZOO, Korunní princ, Lichožrouti, Normální autistický film, Pustina a další audio-

vizuální projekty jsou ve finále 30. ročníku audiovizuálních cen Trilobit Českého filmového a televizního svazu. Ačkoli členové odborné i dětské poroty mají o vítězích už jasno, jména nových deseti laureátů a držitelů křišťálových plastik vejdou ve známost při slavnostním ceremoniálu v sobotu 14. ledna v Berouně. /čtk/

Fotoreportáž

BUDOUCNOST ELEKTRONIKY.

Návštěvníci veletrhu spotřební elektroniky CES 2017 se v americkém Las Vegas mohli projít tunelem z OLED zakřivených televizorů (1), popovídat si s vystavovateli díky nezávislému telekomunikačnímu robotu (4) nebo nahlédnout do útrobní elektromobilu Chrysler Portal (2). Vystavovatelé nezapomněli ani na loňský trend virtuální reality, Samsung letos představil zařízení Samsung Gear VR 4D připomínající horskou dráhu (3). K vidění byly i novinky z vývoje dronů, své inovace v podobě kvadrikopty Revu ukázal třeba šéf firmy AEE Alex Shapilsky (5). Čtěte více na [ŽIVĚ.cz](http://ZIVĚ.cz) a MOBILMANIA.cz.

Foto Reuters/Ex

4

5